

Núm. 79 (Tardor 2025)
ISSN 2386-4753

Ressenya: Vicent Simbor Roig (2025) Primera lliçó sobre l'anàlisi de la narrativa

Anna M. Hernández Cabrera

Anna M. Hernández Cabrera
Universitat de València, Estat espanyol
ana.maria.hernandez@uv.es

Citació

Hernández Cabrera, Anna M. (2025). Ressenya del llibre: Vicent Simbor Roig (2025). Primera lliçó sobre l'anàlisi de la narrativa, 176 pp., *Caplletra. Revista Internacional de Filologia*, 79, 293-296. <https://doi.org/10.7203/caplletra.79.31027>

Fitxa bibliogràfica

Vicent Simbor Roig, *Primera lliçó sobre l'anàlisi de la narrativa*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2025, 176 pp., ISBN 978-84-9191-362-7.

Data de recepció: 15/05/2025

Data de publicació: 23/09/2025

La publicació de *Primera lliçó sobre l'anàlisi de la narrativa*, de Vicent Simbor, com a novè volum de la col·lecció «Primera lliçó», de Publicacions de l'Abadia de Montserrat i la Càtedra Màrius Torres, ofereix una síntesi analítica de les propostes narratològiques. L'autor, amb una extensa trajectòria en els estudis de la literatura catalana, centrats especialment en la narrativa del segle xx, obri la porta d'entrada a l'anàlisi de la narrativa al lector inexpert.

Aquest treball és subjecte a una llicència de [Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons \(CC by 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

© 2025 Anna M. Hernández Cabrera

El llibre es concep com un recorregut pels diferents plantejaments teòrics, sense produir, però, una sobrecàrrega de noms propis i termes. Busca una simbiosi entre les diferents opcions per a conferir la base del mètode d'anàlisi que exposa. D'aquesta manera, el resultat és alhora una proposta completa i simplificada: amb la consideració dels enfocaments més útils, i la justificació d'aquesta valoració, el lector s'endinsa per un camí en tot moment guiat i acompanyat, sense la possibilitat de perdre's entre els conceptes.

Simbor imparteix aquesta primera lliçó sobre l'anàlisi de la narrativa anant d'allò més general a allò més concret. Així, comença amb un primer capítol, «De narrativa i narratologia», en què situa els conceptes més bàsics, defineix l'objecte d'estudi (el text narratiu) i realitza una breu visió panoràmica del camp d'investigació. Aquesta contextualització teòrica es continua al segon capítol, «El text narratiu ficcional: característiques i components», on concreta la tipologia del text narratiu i en diferencia les parts, que es correspondran, precisament, amb les parts d'aquest volum, amb els capítols que succeeixen aquesta introducció. Els tres capítols següents, «La narració o acte narratiu», «El relat o discurs narratiu» i «La història», corresponen a la divisió dels àmbits o nivells del text narratiu que Simbor pren de Gérard Genette.

El tercer capítol, «La narració o acte narratiu», justifica la «claredat i eficàcia» (p. 17) de la proposta genettiana de què parteix per a desenvolupar aquesta secció, però sense deixar de banda les aportacions d'uns altres teòrics que l'enriqueixen. La complementarietat per la qual opta li permet introduir nous conceptes que possibiliten una anàlisi narratològica més completa i precisa, i que, en alguns casos, matisen la definició dels termes ja plantejats. Així, seguint els fonaments de Genette, distingeix els tres elements de la narració: el narrador o la veu narrativa, el narratari i el temps. Aquests constituents, així com la resta de conceptes descrits, apareixen en tot moment il·lustrats amb exemples tant dels clàssics universals com de la literatura catalana, des d'Homer fins a Jaume Cabré. Concretament, pel que fa a la veu narrativa, descriu i exemplifica la diferenciació dels nivells narratius, les funcions del narrador (a banda de la funció narrativa ineludible) i les dels relats metadiegètics. A més, amplia aquests aspectes amb algunes singularitats, la qual cosa beneficia la concreció de l'anàlisi. Amb aquest comportament introdueix també peculiaritats relatives al narratari, element que li permet prendre posició en el debat al voltant de l'autor implícit i el lector implícit en referència a l'anàlisi narratològica.

A continuació, al quart capítol, «El relat o discurs narratiu», es diferencien dos elements del relat: el mode i el temps. En relació amb el primer, desglossa les diferents opcions del discurs narratiu, organitzades segons la perspectiva i la distància assumides pel narrador. D'aquesta manera, proposa, adoptant les aportacions de Genette, una tipologia gradual de la focalització, que va des de la manca de limitació informativa del narrador fins a la restricció informativa límit; s'atura en els tres tipus per a explicar-los a fons i oferir-ne exemples, i aprofita l'analogia de la càmera —que ja apareixia al capítol anterior i que serà recurrent al llarg del llibre—, junt amb les fórmules de Tzvetan Todorov, per a acabar d'il·lustrar-los. Les possibilitats discursives que ofereix la distància, àmpliament estudiades des de la narratologia i des de la lingüística, se'ns presenten a través de la proposta analítica sintètica que elabora Simbor com una bateria rendible de les modalitats reproductores imprescindibles, i amb una reducció dels termes reduplicats. Aquest procediment l'aprofita tant pel que fa a la distància en la reproducció dels

parlaments, com en la relativa a la reproducció del món interior, basada aquesta en el sistema d'anàlisi de Dorrit Cohn. Per a l'estudi del temps del relat, pren novament a Genette com a guia, que qualifica la narració com una seqüència dues vegades temporal, diferenciant el temps de la història del temps del relat, i és aquesta dualitat la que possibilita les distorsions temporals, que poden afectar l'ordre, la duració o velocitat i la freqüència.

El següent capítol, «La història», abraça l'últim dels tres àmbits, compost pel temps i l'espai, pel marc espaciotemporal on actuen els personatges, a qui dedicarà un capítol a banda. Partint de la definició de Bakhtín de *cronòtop*, Simbor destaca el paper clau que juga la unió entre espai i temps en la novel·la. Per a pautar l'anàlisi temporal de la història, l'autor d'aquesta lliçó pren la proposta de Darío Villanueva, que destaca el triple canvi en la concepció del temps en resposta als nous models novel·lístics. Pel que fa a l'espai, torna a fer palesa la concepció d'una proposta analítica sintètica, en prendre com a fonaments diferents autors, entre els quals trobem Philippe Hamon, Antonio Garrido Domínguez i Yves Reuter. És, precisament, a partir de les teories dels dos últims que lliga l'espai amb la descripció, com a denominació convencional del discurs de l'espai. I, així, introdueix la inserció de la descripció en el text narratiu, el funcionament intern i les funcions que hi juga.

Com una mena de complement o ampliació a aquest, el sisè capítol, «Personatges», se centra en aquest element, que podríem considerar ambivalent, o, fins i tot, bípede. A causa de la complexitat tipològica dels personatges, Simbor aposta novament per la complementarietat dels diversos enfocaments teòrics, sense oblidar tampoc els coneixements del lector, que condicionaran les possibilitats interpretatives. Ja havia advertit, i ara ho justifica amb més concreció, que els personatges tenen «una cama en el relat i una altra en la història» (p. 129): depenen de la tècnica discursiva amb què són creats i del caràcter i l'activitat que exerceixen en la història. Aquesta també és la justificació dels apartats del capítol: en primer lloc, parla, servint-se dels fonaments de Rimmon-Kenan i de Bourneuf i Ouellet, dels personatges segons el relat o discurs, on diferencia dos recursos del narrador per a la presentació dels personatges: definició directa i presentació indirecta. En segon lloc, com a pretext a l'anàlisi dels personatges en la història, anuncia un recorregut per les propostes analítiques de Forster, Greimas i Hamon, seguit de l'enfocament semiopragmàtic de Jouve. La síntesi d'aquests plantejaments l'aplica a *Bearn o la sala de les nines*, un cas que quadra amb la solució exposada, però remarca les dificultats que presentaria a l'hora d'executar l'aplicació sobre textos amb unes altres característiques, com passaria amb la novel·la psicològica.

Una volta desenvolupat tot el guió d'anàlisi, al setè i darrer capítol, «Per una anàlisi integral», fa una reflexió de la qual podem extraure unes conclusions a tenir en compte en fer una anàlisi narratològica. És especialment destacable la idea que «el vertader estudi final», que resulta de la conjunció de totes les aproximacions prèvies, ha de respondre a «veure quines de les opcions tècniques han donat forma al relat, han estat decisives i com han interactuat entre si per a assolir-ho» (p. 149). Com a culminació del capítol, i del llibre, presenta un afer real que, d'alguna manera, evidencia, precisament, la decisió que exerceixen les opcions tècniques en la formació i recepció d'una novel·la, evidencia les implicacions de les tries narratives, que poden arribar a tenir conseqüències socials i, fins i tot, com és el cas, donar peu a una revolta.

En definitiva, tenim al davant una lliçó que mostra el camí a seguir en l'anàlisi de la narrativa i en guia cada pas. Com ja ha estat dit adés, el resultat d'aquest volum és una proposta metòdica basada en la coordinació de diferents teories i plantejaments. Amb la definició d'uns conceptes essencials, en tot moment acompanyats d'exemples justificats, comparats i disseccionats, es clarifica aquest camí.